

OŠ Simona Gregorčiča Kobarid
Podružnična šola Breginj

»TAKO DOBER, DA BI GA KAR UKRADEL!«

TURISTIČNA NALOGA: ZGODBE TURIZMA
TURIZMU POMAGA LASTNA GLAVA
šol. leto 2014/15

avtorji:

Tevž Stamenković, Rok Tonkli- 1.r
Lea Kramar, Aljaž Lavrenčič, Jakob Lavrenčič, Aljaž Menič, Sara Terlikar - 2.r
Tinkara Baloh, Anika Čušin, Julija Jarc, Deja Rijavec – 3.r
Lara Lavrenčič, Špela Menič - 5.r
Irina Baloh – 6.r

Mentorice:

Sabina Sovdat prof. raz. pouka
Tatjana Sok Lavrenčič dipl.vzg. predšol. otrok
Tatjana Terlikar prof. raz. pouka

Breginj, januar 2015

ŠOLA: OŠ Simona Gregorčiča Kobarid – Podružnična šola Breginj
Breginj 65, 5223 Breginj, tel. 05 38 49 805,
e-mail: osngsg-breginj@guest.arnes.si

NASLOV RAZISKOVALNE NALOGE:

» TAKO DOBER, DA BI GA KAR UKRADEL!«

Avtorji naloge:

Tevž Stamenković, Rok Tonkli – 1.r

Lea Kramar, Aljaž Lavrenčič, Jakob Lavrenčič, Aljaž Menič, Sara Terlikar – 2.r

Tinkara Baloh, Anika Čušin, Julija Jarc, Deja Rijavec – 3.r

Lara Lavrenčič, Špela Menič - 5.r

Irina Baloh – 6.r

Fotografije: arhiv PŠ Breginj

Mentorice:

Sabina Sovdat prof. raz. pouka

Tatjana Sok Lavrenčič dipl.vzg. predšol. otrok

Tatjana Terlikar prof. raz. pouka

POVZETEK

Letošnji naslov nas je izzval, da smo se osredotočili na zgodbe, zlasti na tiste, ki govorijo o skritih zakladih v Breginjskem kotu. Preko teh pripovedi, ki smo jih ponudili in »zapakirali« v skrinjice zakladov, želimo turiste povabiti v naše kraje, kjer še lahko odkrivajo zaklade sodobnega časa. Pripovedi o Panjutih in Krivopeti smo izbrali za krovni zgodbi in si zadali cilj da zaživita v turistični ponudbi naših krajev. Zaradi vsebine le teh, se nam je porodila zamisel, v kateri smo mlekarni Planika ponudili idejo za izdelavo dveh novih proizvodov – sira in zeliščne skute, ki bosta poimenovana po glavnih likih. Proizvoda sta zasnovana tako, da s svojo zgodbo vabita in poudarjata pomen čim bolj naravno pridelane hrane. Tudi naslov naše naloge »TAKO DOBER, DA BI GA KAR UKRADEL!« izhaja iz pripovedi in opominja da so naravni proizvodi vse večjega pomena. Oblikovali smo tudi nekoliko drugačen, vpadljiv turistični prospekt v obliki skrinjice, ki bo prav tako, opozarjal na skrite kotičke najzahodnejšega predela Slovenije. Ponujali jih bodo v turističnih prodajalnah in informacijskih centrih. Proizvode smo opremili tudi s QR kodami, ki omogočijo hitro povezavo s spletno stranjo Planinskega odseka Breginj, kjer najdejo vse potrebne informacije za obisk pohodniških poti v Kotu. Skupaj s člani Planinskega odseka Breginj, s turistično informacijskimi centri in seveda ob podpori mlekarne Planika Kobarid, bomo preko teh, ponovno odkritih likih iz starih pripovedi, vnesli pravljичnost tudi v naše kraje.

KLJUČNE BESEDE: Zgodbi o Panjutih in Krivopeti, turistični prospekt, skrinjica zakladov

UVOD

Vsakemu, ki obišče Breginjski kot, lahko ponudimo in pokažemo obilo zakladov iz naše kulturne, kulinarčne in naravne dediščine. Še posebej pa smo ponosni, da sodobnemu turistu lahko ponudimo vedno bolj iskani mir, prijetno, neokrnjeno naravo z lepimi izletniškimi točkami in pogorje Stola prepletenega s številnimi planinskimi potmi, zdravilnimi zelišči in še delujočo planino Božca.

Ker je naslov letošnje naloge ZGODBE TURIZMA in ker smo v ponudbi naših krajev pogrešali zgodbenost, pravljичnost, smo zbirali pripovedi iz naših krajev. Ugotavljali smo, da naš Kot nima tako prepoznavnega junaka, oziroma lika na katerem bi lahko gradili turistično ponudbo. Kmalu pa sta se nam, iz zbranih zgodb, ponudila dva zanimiva junaka. Panjut in Krivopeta sta nas prepričala in postala osrednja lika naših turističnih proizvodov. Verjamemo v to, da bosta s svojimi zgodbami, oživila v različnih oblikah turističnih ponudb, ki smo jih mi, preko naših zamisli posredovali naprej. V nalogi smo izkoristili ta dva lika in oblikovali takšne turistične proizvode, ki vabijo v naše kraje odkrivat zaklade, tako kot v zapisanih zgodbah. Zakladi sodobnega časa so predvsem prosti čas, neokrnjena narava, mir, druženje in vse to mi v našem Kotu turistom lahko ponudimo. Zavedamo se tudi velikega pomena naravno pridelane hrane, takšne kot je bila nekdanj, zato smo izkoristili zgodbo o Panjutih roparjih. Oni so začutili, da je planinski sir en velik zaklad, mogoče večji kot vsi cekini. In od tod tudi naslov naše naloge »TAKO DOBER, DA BI GA KAR UKRADEL!« Tudi sami smo začutili, da nam bližnja mlekarina s svojo filozofijo, lahko pomaga pri uresničitvi naših idej s svojimi proizvodi in odprtostjo do turističnega utripa naših krajev. Povezali pa smo se tudi s planinci in seveda s turističnimi pisarnami.

1. PRAVLJIČNO POPOTOVANJE PO KOTU

Tema letošnjega razpisa, Zgodbe turizma, nas je takoj navdala z idejo zbrati čim več zgodb, pripovedk, legend, pravljic... iz našega domačega okolja. Sami jih ne vemo prav veliko, zato smo se zopet obrnili na starejše generacije: stare starše, pradedke, prababice, starejše krajanje... Pobrskali pa smo tudi po že obstoječih zapisih.

1.1 ZBRANE ZGODBE

KOCOVA JAMA

Blizu Napoleonovega mosta čez Nadižo je ena jama, ki ji pravijo Kocova jama. Enkrat je ena žena, ki so ji rekli kriva peta, ljudem povedala, da je v tej jami zlato. Prikazala se je le ob sončnih dneh, štela cekine in govorila: »Kopajte, kopajte, bogati boste!« In res so začeli kopati v Kocovi jami in našli rumen luknjast kamen (lahnjak)... Mislili so, da je zlato, in kopali naprej. Enkrat pa se je enemu kopaču v jami vdrla in požrla ga je voda. Od tistega cajta se nobeden ni več upal v Kocovo jamo.

(povedal Mirko Rosič, Logje)

ZLATI STUDENEC

Pravili so, da se na božični večer opolnoči vsakih sto let studenec spremeni v tekoče zlato. Enkrat je ena žena podstavila štar pod žleb in odšla k polnočnici. Ko se je vrnila domov, je bil štar poln zlata in ni ga mogla dvigniti. Poklicala je sinove na pomoč, a tudi ti niso mogli dvigniti posode. Štar so potlej kar obrnili in po potoku je steklo vse polno zlata.

(Zlati Bogatin)

PANJUTOVA JAMA

V Plazih so bile staje za ovce in koze, tu so v stanu sirili in medli maslo ter oboje nosili prodajat na Laško. Nad Plazmi pa je bila pod vrhom jama, kjer so se skrivali tatovi Panjuti, ki so hodili na Laško krst. V to jamo, ki ji pravijo Panjutova jama, so nanegli dosti zlata in denarja, ga skrili v lonce in v jami zakopali. Potlej so izginili od tod.

V Plazih je živel mož, ki je dobro poznal vse steze do Panjutove jame. Vendar se iz strahu ni upal gor. Enkrat so prišli Lahi v Breginj in spraševali po človeku, ki ve, kje je Panjutova jama. Povedali so jim, da je ta človek v Plazeh. Brž so se odpravili k njemu.

Ta možak pa je bil kunšten in jih je vprašal, zakaj hočejo gor. Lahi so mu po pravici povedali, da so gori soldi skriti. Spravil jih je v listje spat in ponoči šel sam gor v jamo, izkopal lonce z denarjem in jih skrili zase, potlej pa prišel nazaj v Plazi spat.

Drugo jutro je zbudil Lahe in jih peljal gor v jamo. Nič niso ušafali in odšli so jezni, od koder so prišli.

(Zlati Bogatin)

ROPARJI PANJUTI

Tam na Nizkem vrhu so enkrat živeli roparji, ki so jim ljudje rekli Panjuti. Živeli so v skalni duplini tik pod vrhom Nizkega vrha. Včasih so šli v Breginj kupovat hrano, večkrat pa so šli dol na Klin, kjer so imeli štale. Vendar nam niso storili nič hudega, saj ti roparji niso ropali ubogih kmetov, ampak so hodili na Laško ropat bogate grofe in drugo gospodo. Bilo jih je precej in nobeden jim ni mogel do živega. S svojih roparskih pohodov so nosili v svojo duplino veliko zlata, srebra in drugih vrednih reči. Pravili so, da bodo kupili nekaj zemlje v Reziji, a mi jim nismo verjeli, ker bi za tisto malo revne zemlje ne rabili toliko zlata.

Enkrat so ti roparji šli zopet na rop v Italijo. Na enem mostu – na Teru ali Padu – so jih zajeli hlapci enega grofa in jih vrgli v ječo. Samo eden se je nekako rešil, se vrnil na Nizki vrh, pobral skrite zaklade in jo mahnil tja čez skale. O Panjutih na Nizkem vrhu ni bilo več ne duha ne sluha.

(Zlati Bogatin)

PANJUTI

Nekoč je bilo v Breginju veliko prebivalcev, ki so imeli ogromno živine. Breginjci so svojo živino-v glavnem drobnico- čez leto pasli na Klinu, celo do Gnjilic. Imeli so zasilna bivališča-pastirske stane, tam so pastirji spali, pasli in muzli. Gor na Planji so imeli velik hlev s sirarno, kjer so pridelovali sir. Zvečer so se zbrali v hlevu in se pomenkovali, ob koncu letne paše pa so vedno pripravili veselico.

Takrat pa so pod Nizkim vrhom v jamah pod skalami živeli Panjuti. Bili so razbojniki, ki so kradli po Furlaniji. Kradli so bogatašem in zaklade nosili skrivat sem gor pod Nizki vrh.

Tisto leto pa se je zgodilo nekaj nenavadnega. Panjuti so okradli Breginjske pastirje. Med veselico se je pastirjem pridružil godec, ki je igral na harmoniko. Pastirji so bili veseli, peli so in plesali. Iz Brezij so prinesli tudi pijačo, ki je tudi poskrbela za veselo razpoloženje. Muzikant je iznenada začel peti pesem, ki jo do takrat nobeden še ni slišal. Glasila pa se je takole: »SUH AL MOKR, WS JE DOBR. ZADANIGA AN NASIGA, TRALALA, TRALALA!«

Zjutraj, ko so prišli pastirji v sirarno tam ni bilo več sira. Ne suhega (staranega) ne mokrega (svežega). Spoznali so, da so jih okradli Panjuti in muzikant ni bil nihče drug kot Panjut. Ko je on godel in pel, so njegovi pajdaši pokradli ves sir. Iztočnica za začetek kraje je bila prav pesem, ki jo je na ves glas pel godec (Suh al mokr....) Pesem je prepevala o siru!

Breginjce je to razjezilo in pregnali so roparje. Le eden je izdal, da se bo vrnil po zaklad, ki so ga zakopali pod Nizkim vrhom. Zaklad pa naj bi še vedno ležal tam, kamor na svetega Ivana dan, sonce zjutraj prvič posije. Iz tega mesta se vidi tudi križ na zvoniku cerkve sv. Nikolaja v Breginju.

Kdo ve, morda pa bo kdo le odkril skrivnostni zaklad Panjutov?!

(povedala Marta Mazora, Breginj)

GEJDI IN ZAKLAD PRI SV. VOLARJU

V Miji na Miščevi lazni je ena velika skala, pod njo pa so manjše skale. Legenda pravi, da so v naših krajih nekoč živeli gejd, to so velikani. In ti velikani so postavili kamnito mizo, ki je na vrhu gladka. Okoli skale pa stole, na katerih so sedeli. Iz naših krajev so odšli na Hrvaško, kjer so jih preganjali mravkjeti – mišji ljudje. In zadnja gejdinja, ki je odšla iz naših krajev, je skrila tri kadi cekinov pri svetem Volarju. V to cerkvico je hodilo že veliko ljudi poskušat srečo, da bi odkrili zaklad. Legenda pripoveduje, da je šel neki deček iskat zaklad. Urezal je tri leske enoletnice in šel okoli oltarja. Vsakič je udaril. Kar naenkrat se oglasi: »Priden si dečko, dobil boš vse tri al prej pod strop se ozri.« Deček je videl, da visi mlinski kamen na niti in je zbežal. Bil je vesel, da je utekel pošasti.

(Trinkov koledar 2013, str.184)

V MIJI JE ZLATO

Pravijo, da je Mija zgrajena iz ene polovice vode in ene polovice zlata. Zato so ljudje bojijo kopat v Miji, da ne bo privrela voda in da ne nastane jezero, kot je bilo že nekoč.

(Zlati Bogatin)

ŠILAKOŠA

Šilakoše so živele v Paložnji. To je manjša grapa, ki pa je zlasti za otroške oči globoka skalna soteska, po kateri teče potok.

Ob večernih urah so prihajale v vas, da bi iskale in lovile nagajive otroke – predvsem tiste, ki so po večernem zvonjenju ostali zunaj. S seboj so imele šibe, s katerimi so teple otroke po zadnji plati, verjetno pa so koga odpeljale tudi s seboj. Med seboj so se klicale: Ui, ui, marovito, da bo stalo stanovito.

Šibe redkega grma marovit so bile zelo trpežne. Nasekane oziroma nalomljene veje so ložani skupaj z oljčno vejico ob oljčni nedelji nosili k žegnu ter jih kasneje uporabljali za gnanje živine.

Šilakoše ni nihče videl, zato tudi ni znano, kako so izgledale, ravno tako ni poznane zgodbe o tem, če so kdaj koga odpeljale s seboj.

Ob navadah, ki so včasih veljale predvsem ob večernem zvonjenju (prva kliče, druga tepe) ter zgodb, da naj bi v naše kraje zahajali tudi Cigani, ki naj bi ob večerih kradli otroke, ki so ostajali zunaj, so bile Šilakoše samo še dodaten motiv otrokom, da so bili ubogljivejši ter se ob večernem zvonjenju takoj vrnili domov.

(povedala Alda Lavrenčič, Logje)

GEJD IN ZAKLAD V CERKVI SV. JELARJA

Gor nad Nadižo je ena cerkev, ki jo kličejo sv. Jelar. V starih cajtih so ljudje gor v to cerkev hodili prosit Boga za dež. Pravili so, da je v tisti cerkvi pod oltarjem zakopan šac, kot so po starem rekli zakladu.

En dan so imeli spet mašo pri sv. Jelarju. Po maši so šli ljudje domov, samo en mož je ostal, da pogasi sveče in zaklene cerkev. Kar naenkrat se je prikazal gejd, velik mož, ki je lahko stopil tja iz Matajurja tja na Stol.

Mož se je ustrašil, a gejd mu je povedal, da če hoče dobiti zaklad, naj pride opolnoči gor v cerkev in naj prinese tri leskove šibe. Ena naj bo stara eno leto, ena dve in ena tri leta. Potem naj gre okoli oltarja in naj vpije:

» Kozel, pridi ven, pokaži zaklad – se te prav nič ne bojim!«

Gejd mu je še povedal, da se mu bo potem prikazal črn kozlič, katerega se ne sme ustrašiti. Udari naj ga najprej z enoletno, potem z dvoletno in nazadnje s triletno šibo – in kozlič mu bo dal zaklad.

Mož je ves vesel šel domov, dobil je tri leskove šibe in zvečer šel gor v cerkev. Ko je bila ura polnoči, se je res prikazal črn kozel, mož pa se ga je tako ustrašil, da se ni upal udarit kozliča in da jo je pobrisal domov.

Zaklad je verjetno še vedno pri sv. Jelarju, ker se še nobeden ni skorajžil, da bi si ga priboril.

(Zlati Bogatin)

ŠKRAT V MIJI

Ko je bil moj dedek majhen, so otrokom govorili, da jih bodo vzeli škrtati če ne bodo pridni, ali če se bodo oddaljevali od doma. Nekega dne sta se deček in njegov dedek iz Podbele odpravila na Mijo, ko sta prečkala Nadižo se je deček izgubil. Ker ga njegov dedek ni našel se je vrnil v Podbela in na Lupu pozvonil, da so se zbrali vsi vaščani. Po dveh dneh so ga našli pod koreninami drevesa in ko so ga vprašali zakaj je pobegnil, jim je rekel, da je klical škrtata, ki ga je klical, vabil.

(povedal Ernest Čebokli, Podbela)

ŠE ENA O ŠKRATIH

Na področju Mije sta dve zaraščeni votlini, ena velika in ena manjša, imenovani Kozja peč. Tam so živeli škrtatje. Starši so strašili svoje otroke, da ti škrtatje ugrabljajo nagajive in neubogljive otroke in jih odvedejo v to votlino.

Kmet iz naših vasi je peljal v Čedad prodajat svoje izdelke. Bil je zadovoljen ker je dobro zaslužil in je začel ogledovati zanimive stvari, ki so jih prodajali na sejmu. Ženica, ki je prodajala lesene škatlice ga je premotila in kupil si je eno. Vendar mu je zabičala, da je ne sme odpreti preden ne pride domov. Kmet pa je bil radoveden in jo je odprl že pri Robiču. Iz nje je skočil možiček, v istem trenutku pa je že tudi izginil. Kmet je zamahnil z roko in si mislil, kar pojdi kamor hočeš, ti spaka mala in ga ni iskal. Ko pa je prišel domov se ja izza zapečka oglasilo: »Mi sono gia qua.« (Sem že tukaj.) Ta škrtat je imel zelo čudne navade, vodo je naprimer nosil v situ, kamenje pa je vezal kot snope z vrvmi. Pri hiši so ga imeli dokler se ni naveličal in odšel neznano kam.

Neka ženica ga je srečala, ko je na hribu nosil velik koš. »Ja kaj pa nosiš?« ga je vprašala. Ta pa je zakričal, da so ji skoraj bobniči počili: »Osine!« (To so rese pšeničnih klasov.)

(povedala Magda Čebokli, Borjana)

LEGENDA O NASTANKU MOLIDE

Za vasjo Robič, proti Kobaridu, leži gozdno skalnato pobočje, ki se imenuje Molida. Po trasi skozi Molido je vozil med obema vojnama vlak od Čedada do Kobarida. Na obeh straneh trase so nagrmadene skale različnih velikosti, pokrite z mahom in poraščene z grmičevjem. Med skalami so globoke jame, ki nudijo zavetje raznim živalim, človeškim nogam pa

predstavljajo nevarne pasti. Robici so svoje otroke vedno opozarjali, prepovedovali odhod v Molido, ker da je tam veliko kač, kar je tudi držalo. Otroke pa je vedno mikal ta čarobni svet, poln stopnic, stezic, stopnišč, kavern iz 1. svetovne vojne. Tu maja lahko najdeš prave vrtove solzic, pred božičem pa vsi domačini tu nabirajo mah.

Legenda pripoveduje, da je tu nekoč stala vas. Vaščani so bili zelo bogati in razvajeni. Imeli so vsega preveč in so Ženske so otrokom ritke brisale kar s kruhom. Bog pa jih je kaznoval in nad vasjo se je utrgal del Matajurja, ki je vas popolnoma porušil. Peščica ljudi, ki je podol preživela, pa se je naselila na področju današnjega Starega sela.

Nad Molido stoji WUTLA JAMA (VOTLA JAMA), ki pa je zelo težko dostopna. V tej jami naj bi bilo zlato ali dragocen zaklad, bogastvo, ki so ga tam pustili bogati prebivalci porušene vasi. Tu naj bi našli tudi »rinke«, kovinske ladijske priveze. Jama je težko dostopna. Nekateri pogumni domačini so skušali doseči jamo z dolgimi lestvami, vrvmi, a jim ni uspelo. Današnji jamarji pravijo, da je jama zasuta s peskom.

(povedala Majda Sok Urbančič, Robič)

KRIVOPETE

Pred davnimi časi je potres povzročil, da se je utrgal del Stola, tako da je tam dobro viden plaz kamenjain prepad. Ta kraj imenujemo Pod lokarji. Tam nekje naj bi živele dobre in lepe vile. Imele pa so eno napako, stopala so imele obrnjena. Tam kjer so prsti so imele pete, zadaj, kjer imamo pete, pa so imele prste. Zato so jim pravili vile Krivopete. Pomagale in svetovale so kmetom. Ko je bil primeren čas za setev so se prikazale na robu prepada Pod lokarji in kričale v dolino: »Sejajte, sejajte!« ali pa »Žanjite, žanjite!«, ko je bil čas za žetev ter »Kosite, kosite!« ko je bilo primerno za košnjo.

Marsikdo se je hotel približati njihovem bivališču, a nihče ni našel njihovega doma.

(povedala Sonja Menič, Borjana)

KRIVOPETE

Nekoč že dolgo tega so v Lokarjah v jamah nad Borjano živele krivopete. Tako so jih klicali, ker so pete imele spredaj, prste pa zadaj. Poredni otroci so se jih bali, saj so jih zvečer, ko ni nihče videl, spravile v žaklje in jih odnesle v svoja bivališča. Tam so jim otroci morali prepevati, čistiti, obirati lešnike in presti volno. Nekoč so ujele navihanega fantiča ter mu rekle, da mora samo presti volno in nič drugega. Nikoli pa da ne sme reči »KONC TE BOD«, saj se bo zrušila votlina in pokopala vse pod seboj. Nekega večera se je fantič izmuznil budnemu očesu krivopete, ter zlezal na rob jame. Volno je zabrisal v votlino in zavpil: »KONC TE BOD!« In res, hipoma je nastal močan potres, ki je uničil vso votlino. Vse krivopetnice je ujelo pod skale. Klicale so na pomoč ampak jih nihče ni upal rešiti. Tako so vse počasi umrle. Fantič je stekel domov in ni nikoli več ni jezil svojih staršev.

(povedal Darjo Gruntar, Sedlo)

O KRIVOPETI

Gor v Mlakah in v Trnjah, je pod skalami živelo mnogo Krivopet. Ko so Stanoviščani vsako poletje hodili kosit na senožeti in so šli tja v Trnje po vodo, so od daleč videli kako Krivopeto, kako si pere noge. Vedeli so, da znajo Krivopete take reči, da jih nihče drug na svetu ni znal.

Možje so jih zato večkrat od daleč kaj vprašali. One pa niso hotele nič povedati. Ko je nekega dne neki mož zajemal vodo, je videl malo Krivopeto, kako spi pod nekim kostanjem. Hitro je vzel vrv, jo zavezal in tako zavezano odpeljal s seboj. Ko sta prišla v vas, so vsi tekali okoli nje in jo spraševali ta eno, oni ono drugo. » Naučim vas, kar boste hoteli!« je dejala mala Krivopeta: »Če me potem spustite, da grem spet na svoj dom.« Stanoviščanom je bilo prav. Tako jih je Krivopeta že naslednjega dne začela učiti. Učila jih je delati pinjenec, maslo, skuto, sir, peči kruh, pince in gubance, kuhati štruklje in štoklje, šivati copate, plesti koše, brusiti nože, pripravljati klobase in salamo ter celo kuhati kavo. Nekega dne je Krivopeta poklicala vse vaščane in jim dejala: »Zdaj, ko sem vas naučila vsega kar znam, me morate izpustiti domov.« Stanoviščani so ji odvezali noge in Krivopeta je stekla gor v Klanc, ko pa je prišla na Laštr je začela vpiti: »Vsega sem vas naučila, samo sladkor-ja, sladkor-ja vas nisem naučila delat!« Stanoviščani so tekli za njo, Krivopeta pa je bila čvrsta in hitra in jo niso mogli dohiteti. Tako so se Stanoviščani vrnili v vas in še danes ne znajo delati sladkor-ja. (povedal Darko Baloh, Homec)

PET PUSTIČEV PET GRMIČEV

V Breginju so mladi fantje šli pobirat po hišah za pusta. Dobili so veliko lešnikov, ki so jih dali v žep. Tisto leto so v Breginju malo pobrali, zato so se podali še v Logje. Ko so prišli tja za Kras, so se srečali s fanti iz Logje, ki so hoteli prav tako v Breginj pobirat. Jezilo jih je, ker so šli drug drugemu v zelje in so se začeli tepsti. Pobili so se med seboj, samo eden je ostal živ in še ta je v strahu pred zaporom skočil dol pod Kras, čez most, kamor so se metali fantje. Drugi dan so jih ljudje našli pobite pod mostom. Župnik ni dovolil, da jih pokopljejo na britof. Pokopali so jih kar tam za Krasom. Skopali so pet grobov za pet pustičev. Drugo leto je iz teh petih grobov zraslo pet leskovih grmov, saj so imeli pustiči v žepih lešnike. Ljudje so se en čas bali iti mimo. Pravili so, da je enkrat nekdo šel v Logje, bil je večer in ta mož je bil malo opit. Ko je šel čez Kras, se je opogumil in zaklical: » Pet pustiču, pet grmiču, pujtewn, če was je kaj!« Kmalu je za seboj slišal korake, tako se je ustrašil da si še pogledat ni upal nazaj. Mož se je streznil in jo ubral proti domu kar so ga noge nesle. A ves čas je slišal kako nekdo, ali nekaj teče za njim. Doma se je zaklenil v izbo in si ni nikoli več kaj takega ni upal reči pustičem.

(povedala Alda Lavrenčič, Logje)

LEGENDA O SVETEM VOLARJU

Gejdi so bili ljudstvo, ki je nekoč živelo v naših krajih. Bili so tako zelo veliki, da so lahko napravili korak s gore Stol na hrib Mij in z Mije na goro Matajur. Ker so bili velikani, so sedeli na kamniti skali, ki še sedaj stoji pod sv. Volarjem in jo imenujemo Stolica, jedli pa so s sosednje, še večje skale, ki jo še sedaj imenujemo Miza. Poleg obeh je še ena manjša skala imenovana Stolč (majhen stol). Ko so sedeli na kamnitem stolu (Stolici), so si lahko noge namakali v Nadiži.

Gejdi so bili prepričani, da jih ne bo nihče pregnal od tod, razen tistega, ki bi jim razbil železno skledo, ki so jo častili. Bila je njihov malik, saj so bili pogani.

Sv. Hilarij pa je prišel v naše kraje iz Ogleja, da bi širil krščanski nauk. Z visokega skalnega čela »D' bilo člo« je vrgel podkev v železno skledo in jo razbil. Gejdi so ga za kazen vrgli v Nadižo, zato je sv. Volar (Hilarij) priprošnjik za dež.

Gejdi so po tem dogodku šli iz naših krajev, tam, kjer so domovali pa so leta 1486 sv. Volarju sezidali cerkvico. Pod oltarjem cerkvice pa je ostal skriti zaklad ki ga dobiš le tako, da odrežeš leto dni staro leskovo palico, tečeš trikrat okrog cerkve in vsakič , ko greš mimo vrat udariš s palico po vratih in rečeš : Sv. Volar daj en tolar! Tretjič ko udariš, se odpro vratca do zaklada.

Tako je posebež iz Kreda hotel dobiti zaklad, zato razbil zelo dragocen lesen oltar v cerkvi, da bi pod njim izkopal zaklad, a ga kljub vsemu ni našel.

(povedala Majda Sok, Robič)

CIGANI V BREGINJU

Cigani so prišli v Breginj vsako leto jeseni, ko je bil pridelek že pobran (žito v kaščah, sadje pobrano in posušeno...)Pod vasjo so postavili tabor. Imeli so razmajane vozove v katere so vpregali iztrošene mule in oslabele konje.

Tistega leta pa so prišli že pomladi. Bregincem se je zdelo čudno in bili so prepričani, da to zagotovo ni dobro znamenje. Cigani so imeli Breginj za bogato vas, saj so tu vedno dobili priložnost za delo in kakšen zaslužek. Nepazljivim Bregincem pa je v vsem tem času izginila kakšna kokoš...

Tisto pomlad pa so tabor hitro podrli, saj je bila letina slaba in Breginjci niso imeli dovolj hrane še sami zase. Pri odhodu iz vasi so jih spremljali vaški otroci, kateri so se ob koncu vasi od njih poslovili. Kmalu zatem pa se je sredi vasi zaslišal grozen jok Škincove neveste. Izpred njihove domačije je iz zibelke izginil dojenček. Hitro so na pomoč pritekli vaščani in na glas razmišljali, kdo bi lahko otroka ukradel. Prišli so do skupnega suma na cigane, kateri so bili že na poti proti Nadiži in naprej proti Furlaniji. Domačini so pohiteli za njimi in jih zaustavili na Strmecu. Tam so jim pregledali vse vozove ampak otroka niso našli. Med vsem tem pregledovanjem so začeli dvomiti v svoje sumničenje. S pomočjo psa, kateri je lajal okrog enega izmed podvozij vozov, so se odločili pregledati še podvozje. Dvignili so desko na podu voza. Tam je res v trdnem spancu z dudo v ustih spal ukraden otrok.

Cigani so priznali, da so otroka hoteli prodati v Furlaniji, kjer bi mu po njihovo življenje bilo boljše kot v Breginju, pa še veliko denarja bi dobili zanj.

Domačini so najprej hoteli gospodarja ciganov za kazen usmrtiti, vendar so si premislili in odločili, da mu raje naložijo 30 udarcev z bičem po zadnji plati, zato da si bo za vedno zapomnil, kdaj se je skupaj z drugimi ciganoi upal nad Breginjce. Nato je eden izmed domačinov pokazal na druge cigane in rekel.«Spravite se od tod in se v te kraje ne vračajte nikoli več!«

(zapisal Rudi Šimac)

1.2 KAJ Z ZGODBAMI?

Zastavili smo si vprašanje, kako bi lahko številne zbrane zgodbe vključili v turistično ponudbo naših krajev, kako popestriti že obstoječo ponudbo, na kakšen način približati zanimiv izbor zgodb obiskovalcem Kota.

Že v šoli smo natrosili kar nekaj zanimivih predlogov, a želeli smo vedeti, kako o tem razmišljajo tudi odrasli. Zbrali smo še ideje naših staršev in mlajših sorodnikov.

Ker so se zbrani predlogi ponavljali, smo jih združili v štiri kategorije: dejavnosti, ki so vezane na naravne danosti – dejavnosti na prostem, dejavnosti, ki so vezane na hrano, ponudbe v lokalih – kulinarika, dejavnosti, ki so vezane na sporočilnost zgodb – književnost ter drugo – predlogi, ki jih nismo mogli umestiti v druge kategorije.

ZBIRNIK IDEJ			
DEJAVNOSTI NA PROSTEM	KULINARIKA	KNJIŽEVNOST	DRUGO
- Izdelava znaka za označevanje lokacij v naravi.	- Priprava piškotov, poimenovanih po likih iz pripovedk, legend (krivopetini, gejdovi, panjutovi).	- Oblikovanje stripa Lov za izgubljenimi zakladi Breginjskega kota, kjer bi bile predstavljene naše zgodbe.	- Oblikovanje igre »Kotarski monopoly«.
- Oblikovanje »lova na zaklad«.	- Blagovna znamka sira (panjutov sir), šipkove marmelade (krivopetina marmelada).	- Dramatizacija zgodb in njihova igra.	- Izdelava zemljevida z označenimi kraji.
- Oblikovanje informacijske točke v Breginju z zemljevidom in zgodbami.	- Ponudba lokalnim ponudnikom v gostilnah, da po glavnih likih v naših zgodbah poimenujejo krožnike (krožnik sv. Volarje).	- Organizacija pravljirnega večera – pripovedovanje pravljic z obiskom glavnih likov.	- Izdelava spominkov v obliki skrinjic, kjer bi bile zapisane naše zgodbe oz. legende. V skrinjah bi lahko bili tudi zemljevidi z vrisanimi potmi do zakladov obravnavanih zgodb.
- Na točkah, o katerih zgodbe pripovedujejo, bi nas pričakali živi, resnični liki in nam predstavili zgodbo.		- Zapis zgodb v obliki zgibank.	- Oblikovanje panoja s pravljirnimi liki.
- Oblikovanje pravljirne poti, ki bi z živimi liki turiste usmerjala do cilja, ob tem pa bi liki pripovedovali tudi zgodbe.			
- Tematska pot po Kotu, ki bi			

<p>združevala aktivno preživljanje prostega časa in pripovedovanjem zgodb, ter tako na poseben način turistu prikazala in približala naše kraje.</p>			
<p>- Pot po »Krivopetini deželi«, »Panjutovem raju« in »Gejdovem vrhu«.</p>			
<p>- Oblikovanje pravljичne poti z označenimi postajami, kjer bi bile na panojih zapisane zgodbe in izdelani pravljični liki iz naravnih materialov.</p>			

2. ISKALI BOMO ZAKLADE PANJUTOV IN KRIVOPET

2.1 OD ZGODBE...

V kopici zgodb, so nas najprej pritegnile tiste, ki pripovedujejo o skritih zakladih: o Panjutih, Krivopetah, Kocovi jami, Gradcu, Zlatem studencu, zakladu sv. Volarja...

Podvomili smo o resničnosti zakladov iz zgodb in več razmišljali o zakladih današnje dobe (čas, neokrnjena narava, čist zrak, mir, znanje, druženje, naravna hrana...). Bili smo si enotni, da so prav Krivopete znale razumeti naravo, ji prisluhniti ter spoštovati naravne zakonitosti in zaklade narave. Zgodba o Panjutih, ki so ukradli sir, pa nas je opozorila na pomen naravno pridelane hrane. Kljub vsemu bogastvu, ki so ga nakradli na Laškem, jih je na koncu premamil domač planinski sir.

Lik Krivopete in Panjuta ter njune zgodbe so tako postale glavni aduti, na katerih smo gradili naš turistični proizvod.

KRIVOPETINA ZGODBA

Gor v Mlakah in v Trnjah pod Stolom, je pod skalami živelo mnogo Krivopet. Ko so Stanoviščani vsako poletje hodili kositi na senožeti in so šli tja v Trnje po vodo, so od daleč videli kakšno Krivopeto, kako si umiva noge. Vedeli so, da znajo krivopete take reči, ki jih nihče drug na svetu ni znal. Ljudje so jih zato večkrat od daleč kaj vprašali. One pa niso hotele nič povedati.

Nekega dne, ko je mladenič zajemal vodo, je videl malo Krivopeto, kako spi pod kostanjem. Hitro je vzel vrv, jo zavezal in tako zavezano odpeljal s seboj. Ko sta prišla v vas, so vsi tekali okoli nje in jo spraševali o tem in onem. » Naučim vas, kar boste hoteli,« je dejala mala Krivopeta, »če me potem spustite, da grem spet na svoj dom.« Stanoviščanom je bilo prav. Tako jih je Krivopeta že naslednjega dne začela učiti. Učila jih je delati

pinjenec, maslo, skuto, sir, peči kruh, pince in gubance, kuhati štruklje in štoklje, šivati copate, plesti koše, brusiti nože, pripravljati klobase in salamo ter celo kuhati kavo.

Nekega dne je Krivopeta poklicala vse vaščane in jim dejala: »Zdaj, ko sem vas naučila vsega kar znam, me morate izpustiti.« Stanoviščani so ji odvezali noge in Krivopeta je stekla gor v Klanc, ko pa je prišla na Laštr je začela vpiti: »Vsega sem vas naučila, samo tega vam nisem povedala, kje cvetijo najbolj zdravilne rožice!« Stanoviščani so tekli za njo, Krivopeta pa je bila krivih a zelo hitrih nog, zato jo niso mogli dohiteti. Tako so se Stanoviščani vrnili v vas in še dandanes iščejo zdravilnih rož na pobočju Stola.

ZGODBA O PANJUTIH

Pod Nizkim vrhom blizu Stola, so nekoč v jamah pod skalami živeli Panjuti. Bili so razbojniki, ki so kradli po Furlaniji. Kradli so bogatašem in zaklade nosili skrivat sem gor, pod Nizki vrh.

Tisto leto pa se je zgodilo nekaj nenavadnega. Panjuti so okradli Breginjske pastirje, ki so tam pasli svojo živino in pridelovali sir v sirarni na planji nad Breginjem. Imeli so zasilna bivališča-pastirske stane, tam so pastirji spali, pasli in muzli. . Zvečer so se zbirali v

hlevu in se pomenkovali. Ob koncu letne paše pa so vedno pripravili veselico. Tisto leto se je med veselico pastirjem pridružil godec, ki je igral na harmoniko. Pastirji so bili veseli, peli so in plesali. Muzikant je iznenada začel peti pesem, ki jo nobeden ni poznal. Glasila pa se je takole: »SUH AL MOKR, WS JE DOBR. ZADANIGA AN NASIGA, TRALALA, TRALALA!«

Zjutraj, ko so prišli pastirji v sirarno tam ni bilo več sira. Ne suhega(staranega) ne mokrega (svežega). Spoznali so, da so jih okradli Panjuti in muzikant ni bil nihče drug kot Panjut. Ko je on godel in pel, so njegovi pajdaši pokradli ves sir. Znak za začetek kraje, je bila prav pesem, ki jo je na ves glas prepeval. Pesem je

prepevala o siru!

Breginjce je to razjezilo in pregnali so roparje. Le eden je izdal, da se bo vrnil po zaklad, ki so ga zakopali pod Nizkim vrhom. Zaklad pa naj bi še vedno ležal tam, kamor na svetega Ivana dan, sonce zjutraj prvič posije. Iz tega mesta se vidi tudi križ na zvoniku cerkve sv. Nikolaja v Breginju.

Kdo ve, morda pa bo kdo le odkril skrivnostni zaklad Panjutov?!

Ker pastirskega življenja, o katerih govorita naši pripovedi, ne poznamo več, smo se odpravili na ogled muzeja v mlekarni Planika, ki zelo nazorno prikazuje tudi življenje na planinskih pašnikih nekoč in danes.

2.2 ...DO PLANIKE

Obiskali smo muzej in mlekarno Planika. Najprej smo si ogledali predstavitveni film o naših planinah ter o proizvodih mlekarne. Poskusili smo se tudi v molži, seveda krava ni bila prava. Naredili smo maslo in pinjenec iz smetane. Uporabili smo leseno, ročno pinjo tako kot nekoč. Ogledali smo si pastirski stan, v katerem je bil tudi velik sirarski kotel ter tabla za zapisovanje količine pomolzenega mleka. Pokazali so nam tudi sirarno, v kateri prikazujejo, kako se izdeluje sir na planinah še danes. Nato smo si ogledali še proizvodnjo in zorilnico sira. Delavka nam je razložila kako skrbijo za sir, da pravilno zori. Zelo lepo je dišalo po siru. Sedaj razumemo zakaj muzej nosi naslov »Od planine do Planike«.

In ta obisk nam je porodil številne zamisli, zato smo brskali naprej...

Planika se na svoji spletni strani(<http://www.mlekarna-planika.si/predstavitev>) takole predstavi:

»Z energijo neokrnjene narave

Naši izdelki v sebi nosijo energijo neokrnjene narave, saj prihajajo iz tistega dela Slovenije, kjer je zrak poln življenjske energije, narava pa je pravljичno lepa in razkošna. Hvaležni smo za vse njene darove in čutimo njeno veliko ljubezen. Spoštujemo vse, kar je ustvarila; tako pristopamo tudi k svojemu delu. Prizadevamo si ohraniti prvinskost brez nepotrebnih posegov v naravne procese. Naša želja je omogočiti odraslim in otrokom dostop do tega pomembnega vira zdravja in vitalnosti.

Izdelki, ki jih pridelamo v mlekarni Planika, so izdelani izključno iz mleka, pridelanega na hribovitih območjih občin Tolmin, Kobarid, Bovec in Bohinj, kjer se v poletnih mesecih živina pase, pozimi pa jo rejci krmijo s kakovostno krmo. Poleg tega našemu mleku ne dodajamo nobenih dodatkov, saj je že zaradi naštetih dejavnikov visoko kakovostno in predvsem naravno.

Naravno mleko pridobivamo iz slovenskih planin in ga predelujemo brez dodatkov.«

Da je vse to res, dokazuje njihova uspešna proizvodnja, njihovi okusni izdelki, na katere je ponosna cela dolina ter seveda številne nagrade in priznanja, ki jih žanjejo. Mlekarna Planika nam je tako zelo blizu tudi zato, ker so njihovi proizvodi ohranili okus in obliko mlečnih izdelkov, ki so jih pred nedavnim, tudi v Breginjskem kotu izdelovali kar doma. Skoraj vsaka hiša je izdelovala sir, skuto, maslo, pinjenec. Zelo znan je bil domači Breginjski sir s svojim tipičnim okusom, a živinoreja je žal zamrla. Poslanstvo Kotarskih kmetij je prevzela bližnja mlekarne. Na stare dobre čase nas spominjajo le še stare zgodbe in pripovedi, katere smo tudi mi zbirali.

Zgodba o Panjutih - roparjih, ki so Breginjcem v starih časih pokradli ves sir iz sirarne na Planji, na grebenu gore Stol (ker je bil verjetno zelo okusen!), nas je napeljala na zamisel, da bi edinole v mlekarni Planika lahko zopet izdelovali planinski sir, podoben tistemu, ki so si ga privoščili tudi Panjuti. In zakaj ga ne bi poimenovali kar sir Panjut.

Idejo o sodelovanju z mlekarno Planika smo kmalu povezali tudi z zgodbami o Krivopetah v naših krajih. Krivopete so živele z naravo, poznale so številne naravne zakonitosti in učile ljudi, ki jih včasih niso razumeli. Ukvarjale so se z zeliščarstvom. Bile so posebne. Zakaj ne bi v Planiki izdelovali posebnega skutnega namaza z zelišči?

V Planiki izdelujejo že sir Tolminec, sir Planika, sir Kober, pa Brincl in Bric ter albuminsko skuto iz naravnega, planinskega mleka.

Ne samo, da je Planika kvaliteten proizvajalec mlečnih izdelkov, obenem je znala prisluhniti tudi turističnemu utripu kraja. Tako so postavili zanimivo muzejsko zbirko, v svoji trgovini pa turistom ponujajo tudi lokalne, ročno izdelane spominke. Dobro so izkoristili svojo lokacijo, saj se tukaj v sezoni dnevno zadržuje množica turističnih obiskovalcev iz bližnjih kampov, raftarji, kajakaši, padalci, pohodniki...

To je idealna priložnost, da jih s primernim proizvodom, podkrepjenim z našimi zgodbami privabimo v Breginjski kot.

Ponudili smo jim naše zamisli!

3. NAŠI TURISTIČNI PROIZVODI

Iz zgodb o Panjutih in Krivopetah ter po obisku mlekarne Planika, smo po številnih razgovorih in premislekih, izluščili tri turistične proizvode, ki posredno vabijo v naše kraje odkrivat zaklade po številnih planinskih poteh v pogorju Stola.

3.1 SIR PANJUT

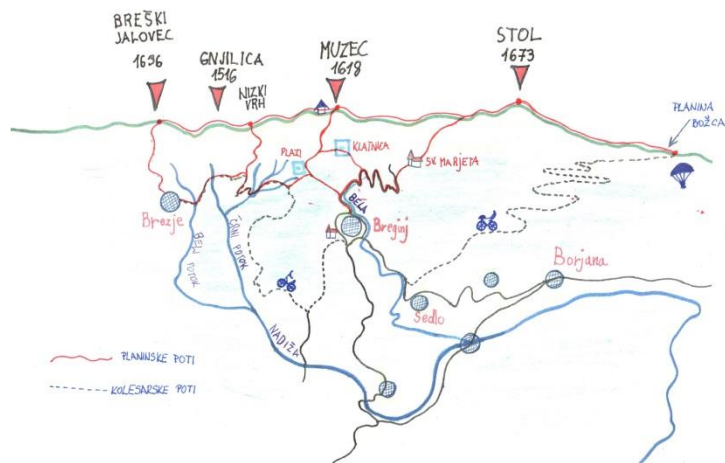
Roparje, ki so svoje zaklade skrivali v jamah pod Nizkim vrhom in kradli bogatim Italijanom, so Breginjci imenovali Panjuti. Po pripovedovanju, so bile njihove jame polne dragocenih predmetov, a jih je kljub temu zamikal čisto običajen pridelek planinskih pastirjev. Po vsej verjetnosti je bil zelo aromatičen in božanskega okusa, da so se poslužili zvijače in opeharili Breginjce. Zato smo mlekarni Planika predlagali, da bi po likih iz naših zgodb trgu ponudili nov proizvod – sir Panjut.

3.1.1 IME

Izbira imena za sir se nam je ob poslušanju pripovedk ponudila kar sama od sebe. Brez dvomov smo sir poimenovali Panjut.

Obenem s prodajo proizvoda in zgodbe, ki ga spremlja, bi kupce nagovorili k obisku in odkrivanju zakladov Breginjskega kota. Predvsem pogorje Stola, prepleteno s številnimi planinskimi potmi, neokrnjeno naravo, čistim zrakom, številnimi zelišči in še delujoča planina Božca so zakladi, ki jih marsikdo išče.

Skica planinskih poti

3.1.2 REKLAMNA ETIKETA

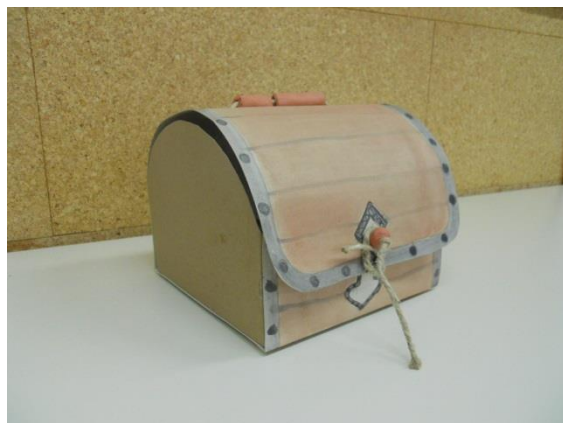
Planikini siri so opremljeni z nalepkami, na katerih je zaščitni znak z imenom sira. Tudi sami smo se podali na pot ustvarjanja in oblikovali predloge za sir Panjut. Izmed zelo raznolikih predlogov smo naredili ožji izbor, ki smo ga poleg drugih idej predstavili tudi vodstvu Planike.

3.1.3 DARILNA EMBALAŽA – SKRINJA Z ZAKLADOM

Ker trgovino in muzej Planika obišče veliko turistov, se nam je zdelo smiselno, da sir Panjut ponudimo v nekoliko drugačni darilni embalaži, ki bi čim bolj pritegnila pozornost obiskovalcev. Embalaža bi imela obliko skrinje z zakladom, saj so Panjuti v svojem skrivališču kopicili zaklade v skrinjah. Po naši zgodbi se je v njihovem skrivališču nekoč znašel tudi planinski sir Breginjskih pastirjev. Tako naravno pridelan sir je v današnjem času spet postal dragoceni zaklad in s to skrinjico bi to dragocenost še poudarili. Kupec bo v skrinji poleg sira Panjuta dobil tudi zapisano zgodbo s povabilom za obisk naših krajev, kjer je še vedno skritih veliko zakladov, ki jih današnja družba vedno bolj ceni. To je tudi naš glavni cilj.

3.1.4 REKLAMNI PANO

Oblikovali bomo reklamni pano v obliki lika razbojnika Panjuta, ki bi s svojo pojavnostjo čim bolj vzbujal pozornost in privabljal poglede obiskovalcev. Ob tem liku bodo lahko prebrali zgodbo, kupili izdelek v darilni embalaži in bodo ponovno povabljeni k odkrivanju naravnih zakladov Kota.

3.2 ZELIŠČNI NAMAZ TETE KRIVOPETE

Krivopete, zale deklice, ki so skrivnosti narave poznale do potankosti, so živele na pobočjih Stola. Čeprav so bila njihova stopala obrnjena nazaj in so živele nekoliko drugačno življenje, so vedele in znale marsikaj, kar prebivalci vasi pod Stolom takrat še niso. Pomagale in svetovale so jim. Ob določenih priložnostih, tako kot v naši zgodbi, so jih naučile izdelovati naravno hrano ter pravilno uporabiti vse, kar jim je dala narava – od zelišč, ki so rasle na pogorju Stola, do predelave mleka. Ta zgodba nas je napeljala na idejo o zeliščni skuti ali zeliščnem skutnem namazu, katerega smo ponudili v trženje mlekarni Planika.

3.2.1 IME

Zgodbe o Krivopetah in njihov način življenja nam je ponudil idealno ime za mlečni proizvod - Namaz tete Krivopete. Združeval bi vse tisto, kar so Krivopete po pripovedovanjih posredovale prebivalcem Kota. S prodajo proizvoda bomo ponudili tudi zgodbo, ki bo, tako kot Panjut, obiskovalce privabila v deželo tet Krivopet, po planinskih poteh na pogorju Stola.

3.2.2 REKLAMNA ETIKETA

S svojo ustvarjalnostjo smo oblikovali predloge za nalepko. Ta bo nameščena na pokrov embalaže z zeliščnim skutnim namazom. Nalepka bo oblikovana dvoplastno in bo opremljena s QR kodo. Pod sliko z glavnim likom bo zapisana zgodba o Krivopetah in povabilo v Breginjski kot.

3.2.3 REKLAMNI PANO

Po zgledu Panjuta, se bo oblikoval velik in vpadljiv reklamni pano z likom tete Krivopete, ki bo vabil k nakupu zeliščne skute in hkrati obisku planinskih poti na goro Stol.

3.3 SKRINJA – TURISTIČNI PROSPEKT

Zgodbe s povabili v naš planinski raj pod Stolom pa bomo tržili tudi na drugačen način. Oblikovali smo manjše spominke v obliki skrinje z zakladom. Vanje smo zapisali zgodbo o Panjutih, ki so ropali sir in Krivopeti, ki je domačine poučevala. Ob koncu obeh zgodb smo dodali prijazno povabilo za obisk planinskih poti Breginjskega kota, za katere vestno skrbijo breginjski planinci. Poti niso naporne in so primerne tudi za rekreativne pohodnike in družine z otroki. V skrinje smo dodali zemljevide planinskih poti, vabljuje fotografije in QR kodo, ki nas poveže na spletno stran planinskega odseka Breginj (<http://pdkobarid.com/planinski-odsek-breginj/>). Na tej spletni strani zainteresirani hitro dobijo vse potrebne informacije.

Turistični prospekt v obliki skrinje smo predstavili predstavnikom planinskega odseka Breginj. Nad predlogom so bili zelo navdušeni in podprli so našo idejo o postavitvi Panjuta v naravni velikosti pod Nizkim vrhom, kjer naj bi se zgodba odvijala. Podobno naj bi postavili tudi like Krivopet na mesto, kjer naj bi bilo njihovo zbirališče, ki je tako zelo lepo, da so ga poimenovali Mnanov paradiz. Tako bi ta planinska pot sčasoma oživila v nekakšno pravljično pot.

Ta naš turistični prospekt pa smo ponudili tudi Turistično informacijskemu centru (TIC) Kobarid, ki ga bo, poleg muzejske prodajalne spominkov mlekarne Planika, ponujal turistom. Prospekt je zaradi svoje drugačne oblike zelo vpadljiv in verjamemo, da bo privabil marsikoga v naš Kot.

ZAKLJUČEK

Ob koncu naše raziskovalne naloge smo se naučili, da se zakladov današnjega časa ne da kupiti z denarjem in zlatom. V današnji dobi je največji zaklad čas, ki ga kvalitetno in aktivno preživiš v lepotah neokrnjene narave z ljudmi, ki jih imaš rad. Preko naših zgodb ter njihovih junakov želimo turiste povabiti v naše kraje, kjer še vedno lahko najdejo te zaklade. V povezavi z mlekarno Planika, planinci in delavci v turizmu smo zasnovali proizvode, ki s svojimi pripovedmi turiste privabljajo v kraje, o katerih govorijo zgodbe. Namen naše naloge je, da bi zgodbe v skrinjah ugledale luč sveta kot predlagani proizvodi in obogatile turistično ponudbo Breginjskega kota ter jo prepojile s kančkom pravljичnosti, skrivnostnosti in čarobnosti. Spoznanje, da lika Panjuta in Krivopete lahko s pridom izkoristimo v turistične namene in da nas pri tem podpirajo mnogi, nam je dalo novega zagona za uresničitev osnovnega cilja.

KAZALO

UVOD	3
1. PRAVLJIČNO POPOTOVANJE PO KOTU	4
1.1 ZBRANE ZGODBE	4
1.2 KAJ Z ZGODBAMI?	11
2. ISKALI BOMO ZAKLADE PANJUTOV IN KRIVOPET	13
2.1 OD ZGODBE... ..	13
2.2 ... DO PLANIKE	15
3. NAŠ TURISTIČNI PROIZVOD	18
3.1 SIR PANJUT	18
3.1.1 IME	18
3.1.2 REKLAMNA ETIKETA	19
3.1.3 DARILNA EMBALAŽA-SKRINJA Z ZAKLADOM	21
3.1.4 REKLAMNI PANO	21
3.2 ZELIŠČNI NAMAZ TETE KRIVOPETE	22
3.2.1 IME	22
3.2.2 REKLAMNA ETIKETA	23
3.2.3 REKLAMNI PANO	24
3.3 SKRINJA-TURISTIČNI PROSPEKT	24
ZAKLJUČEK	27

VIRI:

- Ustni viri krajanov, starih staršev in staršev
- J. Dolenc, ZLATI BOGATIN, Kmečki glas, 1992
- TRINKOV KOLEDAR 2013, kulturno društvo Ivan Trinko Čedad, 2013
- <http://www.mlekarna-planika.si>
- <http://pdkobarid.com>
- V DEVETI DEŽELI, izbrala M. Stanonik, Mladinska knjiga, 1995